

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til finanslov for finansåret 1. april 1976-31. marts 1977.
 (Lovforslag nr. 100. Fremsat 28/11 75).

Formanden:

Taletiderne er for ordførerne i første omgang 20 minutter, i anden omgang 10 minutter. For andre medlemmer er taletiden 10 minutter i første omgang, 5 minutter i anden omgang.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erling Olsen (S):

Vi er på vej mod bedre tider. Det går langsommere, end vi troede, men det går den rigtige vej. Krisen startede i USA. Man var ved at blive bange for inflationen, og derfor strammede man penge- og finanspolitik. Så kom oliekrisen. Det førte til nye stramminger, og det mærkedes verden over. Andre lande fulgte trop, og i 1974 begyndte det at gå ned ad bakke for os alle sammen. Den vestlige verden havde overreageret på oliekrisen, og kampen mod inflationen havde skabt en ledighed, som var urimelig høj.

Intet enkelt land kunne løse problemerne alene, dertil behøvedes en fælles, samordnet konjunkturpolitik. Derfor tog den nyudnævnte socialdemokratiske regering en lang række initiativer i de internationale organisationer, vi var medlemmer af, og på de topmøder, hvor vi var repræsenterede. Der ved ydede vi vor skærv til, at de toneangivende lande i fællesskab besluttede at lempe deres økonomiske politik.

Det har båret frugt. I dag peger de fleste økonomiske strømpile opad, navnlig i USA og Japan, men også i Vesteuropa. Men det er værd at bemærke, at opsvinget først og fremmest har ført til et stigende privatforbrug og en fornyet opbygning af lagrene. Men der er ikke nogen tegn på en mærkbar stigning i investeringerne i faste anlæg og maskiner.

Når jeg nævner det her, så er det bl. a., fordi maskineksporten er en meget vigtig del af den danske industrieksport, og før udlandets investeringer i maskiner begynder at stige, så kan vi ikke vente nogen større hjælp af det udenlandske konjunkturopsving, og før det sker, så må vi også regne

med en meget hård pris konkurrence på vores eksportmarkeder, og vi bliver derfor nødt til at holde vores omkostningsniveau nogenlunde i ro.

Det var også det, regeringen havde for øje under overenskomstfornyelserne i marts måned. Situationen var tilspidset, og der skulle handles hurtigt. Alligevel nåede vi frem til en løsning, som de fleste vel fandt rimelig og fornuftig. Resultatet er i hvert fald blevet, at vores omkostningsniveau, der i 1974 steg kraftigere end andre landes, i 1975 steg mindre.

Men det kunne ikke i sig selv vende udviklingen. Dertil krævedes tillige, at vi førte en økonomisk politik, som forøgede den indenlandske omsætning. Det leder mig frem til den anden økonomisk-politiske milepæl i regeringens historie, nemlig vedtagelsen af finanslovsforslaget for 1975-76.

Som led i det mere langsigtede arbejde gennemførtes der også ved denne finanslov en række besparelser, men det iøjnefaldende var en ganske betragtelig stigning i underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet. Det underskud var til dels en direkte følge af de vigende konjunkturer. Når befolkningens indtægter ikke stiger i samme tempo som tidligere, ja, så må det gå ud over skatter og afgifter, og når antallet af arbejdsløse vokser, så må udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse også vokse. Men underskuddet var derudover et resultat af en mere bevidst politik, som både skulle mindske arbejdsløsheden og gøre kårene mildere for de mennesker, der alligevel blev ledige. Dengang kaldte vi det for S-planen. Det var ikke hele S-planen, vi fik gennem folketinget, men det var alligevel en hel del.

Der blev givet bevillinger til forbedring af beboelsesejendomme. I dag ved vi, at disse bevillinger har haft væsentlig betydning for beskæftigelsen i byggefagene. Der blev oprettet en statslig bistandsfond, som mange kun havde smil tilovers for. I dag ved vi, at den har hjulpet ellers fortabte, men særdeles levedygtige virksomheder igennem krisen.

Derudover gennemførtes en række skattemæssige tilskyndelser til at sætte noget i gang: ekstraordinært forhøjede afskrivninger for 1975 og 1976, midlertidige investeringsfradrag for nye erhvervsbygninger og skattemæssig tilbageførselsret for underskud i aktieselskaber. Der blev altså virkelig gjort